

Viite: Sähköpostitse saapunut asiantuntijapyyntö 09.06.2022, LiV 14.06.2022

Valtioneuvoston kirjelmä U 48/2021 vp eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston uudelleen laadituksi energiatehokkuusdirektiiviksi ja siihen liittyvä jatkokirjelmä UJ16/2022.

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa.

Euroopan komissio antoi heinäkuussa 2021 osana laajaa ilmasto- ja energiasääntelykokonaisuutta (ns. Fit for 55 -paketti) ehdotuksen energiatehokkuusdirektiivin päivityksestä. Ehdotuksessa on annettu yleiset puitteet ja toimenpiteet, joilla edistetään energiatehokkuutta ja varmistetaan energiatehokkuustavoitteiden saavuttaminen EU:ssa. Teollisuuden kannalta direktiivin keskeistä sisältöä ovat energiatehokkuus ensin -periaatteen soveltaminen, energian loppukäytön ja primäärienergian kulutuksen rajoittaminen, kiristynyt energiansäästövelvoite sekä energianhallintajärjestelmien ja energiakatselmusten velvoittavuutta koskeva kohdat.

Lisäksi komissio antoi toukokuussa tiedonannon ns. REPowerEU -suunnitelmasta, jonka tavoitteena on katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä sekä vauhdittaa vihreää siirtymää. Komissio nostaa suunnitelmassa energian säästämisen esille nopeimpana ja helpoimpana tapana vähentää Venäjä-riippuvuutta. REPowerEU-suunnitelman yhteydessä annettiin lainsäädäntöehdotus energiatehokkuusdirektiivin muuttamiseksi, joka koskee vuoden 2030 EU-tason energiankulutuksen vähentämisen tavoitetta kiristettäväksi 55-valmiuspaketissa ehdotetusta -9 prosentista -13 prosenttiin.

Nyt lausuttavan oleva U-jatkokirjelmä sisältää Suomen kannan REPowerEU-ehdotukseen, ja tässä lausunnossa keskitymme teollisuuden kannalta olennaisimpiin jatkokirjelmässä esitettyihin kantoihin.

Komission ehdotuksessa kiristetään merkittävästi EU-tason energian loppukäytön ja primäärienergian kulutuksen -32,5 prosentin yleistavoitteita vuodelle 2030 ja tavoitteet muutettaisiin luonteiltaan sitoviksi. Ehdotuksessa on 9 prosenttiyksikön lisäys siihen liki 30 prosentin vähennystasoon, johon komissio on esittänyt EU:ssa päästävän nykytoimin.

Suomessa ilmasto- ja energiastrategian laadinnan yhteydessä tehtyjen tuoreiden HIISI-laskelmien mukaan Suomi ei tulisi saavuttamaan sille komission kaavalla jyvitettyä jäsenvaltiokohtaista energiatehokkuustavoitetta. Edelleen REPowerEU-tiedonannon mukainen EU-tason tavoitteen kiristäminen -13 prosenttiin tarkoittaisi Suomen osalta, että energian loppukulutus saisi enintään olla 239 TWh vuonna 2030, kun sen tarpeen arvioidaan olevan tasolla 275 TWh.

Teknologiateollisuus totesi jo 19.10.2021 kirjelmästä U48/2021 vp antamassaan lausunnossa, että energiadirektiiviehdotuksen ongelmallisin tavoite teollisuuden kannalta on juuri energiankulutuksen sitova katto EU:ssa sekä sen energiaintensiteetti- ja BKT-perustainen jyvitys jäsenvaltioille. Nyt tämä tavoitetta ollaan entisestään kiristämässä

Euroopan energiassektori on murrosvaiheessa ja siirtyminen fossiilisista polttoaineista hiilivapaiden ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön on jo alkanut. Vety on erittäin keskeinen teknologia tasapainottamaan energiajärjestelmää tulevaisuudessa. Yksi lupaava vaihtoehto on muuntaa uusiutuva energia vedyksi ja edelleen erilaisiksi synteettisiksi hiilivedyiksi (ns. sähköpolttoaineet). Vety-, uudet sähköpolttoaineet sekä biopohjaiset vihreät kaasupolttoaineet tarjoavat meri-, ilmailu- ja raskaalle pitkän matkan maantieliikenteelle toteuttamiskelpoisen keinon vähentää päästöjä ja täyttää jopa kunnianhimoisimmat ilmastomuutostavoitteet.

Tulevaisuudessa vetyä tarvitaan runsaasti myös teollisuuden prosesseissa ja raaka-aineena. Se on olennaisessa roolissa muun muassa fossiilittoman teräksen valmistusprosessissa.

Vihreän vedyn elektrolyyttinen valmistus ja P2X:n tuotanto edellyttävät kuitenkin merkittäviä määriä puhdasta sähköä. Toisaalta sähköistyminen itsessään tarjoaa suuria kasvihuonekaasupäästöjen vähennysmahdollisuuksia monissa muissa teollisissa prosesseissa ja toiminnoissa sekä liikenteessä ja logistiikassa.

Yhteensä 13 toimialaa on valmistellut vähähiilisyystiekarttoja, joissa on kuvattu muutospolkuja kohti hiilineutraaliutta. Teollisuuden tiekarttojen perusteella hiilidioksidipäästöttömän sähkön kysyntä kasvaa +50 prosenttia vuoteen 2035 mennessä ja jopa kaksinkertaistuu Suomessa vuoteen 2050 mennessä.

Teknologiateollisuus näkee ilmastomuutoksen suurimpana haasteena niin Euroopassa kuin maailmanlaajuisesti. Siksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen on tärkeämpää kuin energian kokonaiskulutuksen vähentäminen erityisesti silloin, kun sähköä tuotetaan päästöttömillä energialähteillä. Sähkö on avain kestävään ja hiilineutraaliin tulevaisuuteen, joten energian käytön rajoittaminen saattaa jopa hidastaa päästövähennyksiin tarvittavien investointien syntyä ja nostaa niiden kustannuksia.

Teknologiateollisuus tukee valtioneuvoston vaatimusta siitä, että jäsenvaltiokohtaiset energian kokonaiskulutusta ja loppukäyttöä rajoittavat tavoitteet eivät saa vaarantaa Suomen ilmastotavoitteen saavuttamista tai estää ripeää siirtymää hiilineutraaliin talouteen, joka perustuu sähköistymiseen sekä muun muassa vedyn ja sähköpolttoaineiden hyödyntämiseen.

Näemme valtioneuvoston tavoin, että Suomen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen vuonna 2035 edellyttää päästöttömän sähkön kulutuksen kasvua vaikuttavista energiatehokkuustoimista huolimatta. Jos energian kokonaiskulutuksen rajoittamista koskevan säännöksen poistaminen energiatehokkuusdirektiivistä ei ole mahdollista, niin myös EU-tason tavoite tulisi vaatia palautettavaksi indikatiiviseksi. Joka tapauksessa kansallisessa energiankulutuksen tavoitteessa on otettava huomioon teollisuuden sähköistymisen sekä puhtaan vedyn ja sähköpolttoaineiden tuotannon vaatima lisääntyvä sähkön tarve. Tuemme myös valtioneuvoston vaatimusta siitä, että Suomelle tulisi saada joustoa ehdotettuun energiankulutuksen vähentämisen aikatauluun.

Lisätiedot:

Johtaja Helena Soimakallio
sähköposti: helena.soimakallio@teknologiateollisuus.fi
puhelin: 040 - 550 7706